

Collegebesluit

Collegevergadering: 26 januari 2021

ONDERWERP

Decembercirculaire gemeentefonds 2020

SAMENVATTING

De in de decembercirculaire 2020 opgenomen informatie leidt voor de uitkeringsjaren 2018 t/m 2020 per saldo tot een voordeel van € 97.000 (2018 € 159.000 voordeel, 2019 € 4.000 voordeel en 2020 € 66.000 nadeel). Het voordeel van € 97.000 zal worden verwerkt in de jaarrekening 2020. Voor het uitkeringsjaar 2021 bedraagt het nadeel € 12.000. Dit zal worden verwerkt in de voorjaarsnota 2021.

De via de decembercirculaire beschikbaar gestelde coronagelden bedragen voor 2020 € 67.000 en voor 2021 € 211.000. De extra beschikbaar gestelde coronagelden 2020 zullen bij de jaarrekening 2020 via resultaatbestemming 2020 worden gereserveerd voor 2021. De beschikbaar gestelde coronagelden 2021 zullen worden verwerkt in de voorjaarsnota 2021.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

N.v.t.

BESLUIT B&W

1. Kennis te nemen van de decembercirculaire 2020;
2. Het voordelig effect van € 97.000 met betrekking tot de uitkeringsjaren 2018 t/m 2020 te verwerken in de jaarrekening 2020;
3. De beschikbaar gestelde coronagelden 2020 van € 67.000 bij de jaarrekening 2020 via resultaatbestemming 2020 te reserveren voor 2021;
4. Dit besluit ter kennisname te brengen van de commissie Middelen (C-stuk).

AANLEIDING

De decembercirculaire is de derde gemeentefonds-circulaire van 2020. Het karakter van deze circulaire is vooral het afwikkelen van de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2020 t/m de najaarsnota van het Rijk (peildatum 1 oktober 2020). De decembercirculaire is voor het Rijk geen bijstelmoment van het accres (groei gemeentefonds). In deze circulaire is gedeeltelijk het 3^e corona steunpakket verwerkt. Van een aantal regelingen uit het 3^e steunpakket is een vooraankondiging gedaan. Deze zijn nog niet verwerkt in deze decembercirculaire.

Aanvankelijk was het de bedoeling om het nieuwe verdeelstelsel in deze circulaire te verwerken. Dat proces heeft echter vertraging opgelopen. De ingangsdatum is met een jaar verschoven naar 2023.

MOTIVATIE

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de decembercirculaire 2020 weergegeven.

Collegebesluit

Collegevergadering: 26 januari 2021

	2018	2019	2020	2021
Gemeentefonds septembercirculaire 2020 (najaarsnota 2020)	28.201.000	30.244.000	32.566.000	
Gemeentefonds septembercirculaire 2020 (1e begrotingswijziging 2021)				32.806.000
MUTATIES DECEMBERCIRCULAIRE 2020:				
1. Mutaties te reserveren				
1a. Coronagelden			67.000	211.000
			67.000	211.000
2. Mutaties te verrekenen met algemene middelen				
2a. WOZ definitieve vaststelling 2018	165.000			
2b. Mobiliteitshulpmiddelen WMO2015 naar Wlz (nacalculatie)			-24.000	
2c. Actualisatie maatstaven, uitkeringsfactor en overige taakmutaties	-6.000	4.000		-12.000
	159.000	4.000	-66.000	-12.000
Gemeentefondsuitkeringen ná decembercirculaire 2020	28.360.000	30.248.000	32.567.000	33.005.000

Onderstaand een toelichting op de tabel.

1. Mutaties decembercirculaire 2020 te reserveren

Dit zijn posten die gereserveerd moeten worden omdat daar specifieke uitgaven tegenover komen te staan, dan wel afspraken over zijn gemaakt om deze te oormerken.

1a. Coronagelden

Dit betreft de via deze circulaire beschikbare gestelde coronagelden uit het 3^e steunpakket. Van een aantal regelingen uit het 3^e steunpakket is een vooraankondiging gedaan maar zijn nog niet verwerkt in deze decembercirculaire. Verderop worden deze wel toegelicht. Bovendien zijn er buiten het gemeentefonds om in 2020 en 2021 compensaties verstrekt in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUK's). Deze worden onderaan dit hoofdstuk toegelicht.

Coronagelden 3e steunpakket Rijk beschikbaar gesteld bij de decembercirculaire 2020	2020		2021	
	Rijk	Heemstede	Rijk	Heemstede
1. Lokale en culturele infrastructuur			150 mln.	115.500
2. Tweede kamerverkiezingen			22 mln.	40.800
3. Inhaalzorg en meerkosten Wmo 2015	26 mln.	28.500		
4. Jeugd aan zet	0,5 mln.	10.000		
5. Quarantainemiddelen vrijwilligersorganisatie, contact/steunpunten	4 mln.	4.800		
Flankerend beleid:				
6. Re-integratie voor bijstandsgerechtigden reguliere dienstverlening	40 mln.	4.700	90 mln.	10.800
7. Re-integratie voor bijstandsgerechtigden nieuwe instroom			50 mln.	5.800
8. Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzonder bijstand	20 mln.	18.600	40 mln.	38.500
9. Crisisdienstverlening bestrijding werkloosheid (via arbeidsmarktregio's	16 mln.	0	48,5 mln.	0
	afgerond	67.000		211.000

De voor 2020 beschikbaar gestelde coronagelden uit het 3^e steunpakket van € 67.000 zullen bij de jaarrekening 2020 via resultaatbestemming worden gereserveerd voor 2021. De voor 2021 beschikbaar gestelde gelden van € 211.000 zullen in de voorjaarsnota 2021 worden verwerkt als dekkingsmiddel voor corona-uitgaven of worden toegevoegd aan de reserve corona.

Toelichting tabel: beschikbaar gestelde coronagelden 2020 en 2021 3^e steunpakket

1. Lokale infrastructuur (€ 115.500)

Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen

Collegebesluit

Collegevergadering: 26 januari 2021

inkomsten dalen. Met deze extra middelen van € 150 miljoen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. De verdeling van de middelen zal verlopen volgens de IV3 uitgaven van 2019 aan cultuur. Daarmee is het bedrag dat gemeenten krijgen (Heemstede € 115.500), gerelateerd aan de aanwezige culturele infrastructuur die door gemeenten wordt ondersteund. Het is aan de gemeenten zelf om de middelen in te zetten waar de culturele infrastructuur van hun gemeente de steun het hardst nodig heeft.

2. Tweede Kamerverkiezingen (€ 40.800)

Bij de septembercirculaire was € 30 miljoen (Heemstede € 49.300) beschikbaar gesteld. Op basis van de maatregelen die aanvullend noodzakelijk zijn voor de Tweede Kamerverkiezingen op basis van het wetsvoorstel tot wijziging van de Tijdelijke wet

verkiezing covid-19 is besloten tot een aanvullende compensatie van € 22 miljoen via het gemeentefonds (Heemstede € 40.800). Deze compensatie is bedoeld voor onder meer de extra

organisatie, het inrichten van stemlokalen en instellen van stembureaus voor vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van briefstembureaus.

Totaal is nu beschikbaar € 52 miljoen (Heemstede € 90.100).

3. Inhaalzorg en meerkosten Jeugdwet en Wmo 2015 (€ 28.500)

In opdracht van de Ministeries van VWS, FIN, BZK en de VNG IS een onderzoek naar de omvang van de totale meerkosten in het sociaal domein in 2020 uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 in het bestuurlijk overleg van 23 september 2020 gezamenlijk vastgesteld op € 170 miljoen. Via de septembercirculaire was € 144 miljoen beschikbaar gesteld en nu bij de decembercirculaire wordt het restant van € 26 miljoen beschikbaar gesteld (Heemstede € 28.500).

4. Jeugd aan zet (€ 10.000)

Vanuit de Nederlandse gemeenten is via het Landelijk Netwerk Bevolkingszorg het initiatief gekomen om jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar, die geraakt worden door de effecten van de coronacrisis, te ondersteunen. Doordat de dagelijkse activiteiten voor veel jongeren door de coronacrisis niet of niet goed mogelijk zijn (zoals onderwijs, sport, sociale ontmoetingen en de mogelijkheid om te werken) is er een toenemende overlast van jongeren in de openbare ruimte. Ook is er in toenemende mate zorg over het effect van de coronamaatregelen op de fysieke en psychische gezondheid van jongeren. Het programma maatschappelijke diensttijd ofwel MTD (door de Ministeries van VWS, SZW en OCW) is van harte bereid om de jongeren in deze crisistijd te ondersteunen. Via dit programma wordt al een grote groep jongeren bereikt en tijdens de coronacrisis extra ondersteund. MDT zit nog in de groeifase en zoekt meer verbinding met gemeenten, zodat MDT kan doorgroeien naar een landelijk dekkend netwerk. Om deze win-win situatie te versterken wordt een financiële bijdrage verstrekt (in totaal € 470.000) aan gemeenten tot 60.000 inwoners (Heemstede € 10.000).

5. Quarantainemiddelen vrijwilligersorganisatie, contact-/steunpunten (€ 4.800)

Het kabinet heeft met gemeenten afgesproken dat zij een rol zullen vervullen bij het ondersteunen van mensen die in quarantaine moeten. Ter compensatie van mogelijke extra kosten wordt in 2020 eenmalig € 4 miljoen toegevoegd (Heemstede € 4.800).

6. Re-integratiegelden voor bijstandsgerechtigden reguliere dienstverlening (€ 15.500)

Als onderdeel van het steun- en herstellepakket stelt het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden beschikbaar (€ 40 miljoen in

Collegebesluit

Collegevergadering: 26 januari 2021

2020 en € 90 miljoen in 2021). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt (Heemstede € 4.700 in 2020 en € 10.800 in 2021).

7. Re-integratiegelden voor bijstandsgerechtigden nieuwe instroom (€ 5.800)
Naast de extra middelen voor de re-integratie om de reguliere dienstverlening op peil te kunnen houden nu de bijstand toeneemt, ontvangen gemeenten in 2021 een tijdelijk impuls voor re-integratie (€ 50 miljoen). Dit stelt gemeenten in staat om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren (Heemstede € 5.800).
8. Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand (€ 57.100)
Gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek stelt het kabinet voor 2020 en 2021 extra middelen beschikbaar voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 15 miljoen in 2020 en € 30 miljoen in 2021) en de bijzondere bijstand (€ 5 miljoen in 2020 en € 10 miljoen in 2021). Deze extra middelen stellen gemeenten in staat om hun inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen (Heemstede € 18.600 in 2020 en € 38.500 in 2021). Deze middelen zullen worden ingezet voor het Beleidsplan schuldhelpverlening 2021-2024 “*Samen tegen schulden*”.
9. Crisisdienstverlening bestrijding werkloosheid (via arbeidsmarktregio's)
Een deel van de middelen uit het steun- en herstellepakket ter ondersteuning van de economie wordt beschikbaar gesteld aan de 35 arbeidsmarktregio's via de centrumgemeenten. Het betreft aanvullende middelen voor gemeenten om werkloosheid te bestrijden. Alhoewel het crisispakket specifiek is samengesteld uit middelen voor afzonderlijke doelgroepen, hebben gemeenten beleids- en bestedingsvrijheid om naar eigen inzicht de middelen te besteden. Het Ministerie van SZW vervult hierbij een faciliterende rol.

Coronagelden 3^e steunpakket nog niet verwerkt in decembercirculaire 2020

In deze decembercirculaire wordt van een aantal regelingen uit het 3^e steunpakket een vooraankondiging gedaan. Deze zijn nog niet verwerkt in deze circulaire. Het betreft:

- Inkomstenderving 2020 (€ 230 miljoen)
Voor 2020 is door het Rijk € 250 miljoen gereserveerd. Hiervan is € 20 miljoen bij de septembercirculaire beschikbaar gesteld. Voor het bepalen van de definitieve compensatie van de inkomstenderving over 2020 van gemeenten, provincies en waterschappen blijft de afspraak gelden dat dit in 2021 gebeurt op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020.
- Afvalinzameling. Compensatie (€ 32 miljoen)
Door de corona hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. In overleg met de VNG is besloten deze kosten ad € 32 miljoen voor 2020 te vergoeden.
- TONK Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (€ 130 miljoen)
Ondersteuning voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. In totaal is een bedrag van maximaal € 130 miljoen gereserveerd voor het eerste halfjaar van 2021.
- Perspectief jeugd en jongeren (€ 58,5 miljoen)
Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig

Collegebesluit

Collegevergadering: 26 januari 2021

coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding.

Coronagelden via specifieke uitkeringen (niet via gemeentefonds)

Buiten het gemeentefonds om worden in 2020 en 2021 nog meer compensaties verstrekt in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUK's). Dit betreft:

- Zwembaden en ijsbanen (€ 100 miljoen) 2020 en 2021
Op basis van nader onderzoek stelt het kabinet voor de exploitanten van zwembaden en ijsbanen via een specifieke uitkering aan gemeenten € 100 miljoen beschikbaar. Deze regeling wordt door het Rijk in nauw overleg met de sector nader uitgewerkt.
- Verlenging steun aan sportverenigingen (€ 60 miljoen)
Op 27 oktober 2020 heeft het kabinet laten weten dat met het oog op de aanscherping van de coronamaatregelen, die de sport hard treffen, het sport-specifieke pakket is aangepast en opnieuw is opengesteld voor de periode van 1 oktober t/m 31 december, met een uitvoering die erop is gericht om de nieuw ontstane financiële schade van amateursportverenigingen te compenseren.
- Toezicht en handhaving (€ 60 miljoen)
Om toezicht- en handhavingsorganisaties te ondersteunen stelt het kabinet € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor tijdelijke coronabanen (periode 15 december 2020 t/m 30 juni 2021). Hiermee kunnen ongeveer 3.800 voltijds fte extra tijdelijke coronabanen in het toezicht en de handhaving gecreëerd worden. Voor Heemstede is dit maximaal € 106.500.
- Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers)
Eind september heeft het kabinet vanwege de invoering van de landelijke coronamaatregelen besloten de invoering van de beperkte vermogenstoets in de Tozo uit te stellen tot 1 april 2021. De Tozo 3 loopt van 1 oktober 2020 tot 1 april 2021

2. Mutaties decembercirculaire 2020 te verrekenen algemene middelen.

2a. WOZ definitieve vaststelling 2018

In 2020 is de belastingcapaciteit 2018 definitief lager vastgesteld.

Een lagere belastingcapaciteit geeft een lagere aftrek op de algemene uitkering en dus een hogere algemene uitkering. Dit resulteert in een voordeel van € 165.000.

2b. Nacalculatie overdracht mobiliteitshulpmiddelen Wmo 2015 naar Wlz

Op 1 januari 2020 is de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz (Wet langdurige zorg)-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Hiervoor zijn in de septembercirculaire 2019 middelen vanuit het gemeentefonds overgeheveld naar de Wlz. Op basis van de realisatiegegevens over de eerste acht maanden van 2020 blijkt dat er € 16,9 miljoen te weinig is overgeheveld vanuit het Gemeentefonds naar de Wlz. Dit geeft voor Heemstede een nadeel van afgerond € 24.000.

2c. Actualisatie maatstaven, taakmutaties en uitkeringsfactor

Dit geeft per saldo voor de uitkeringsjaren 2018 t/m 2020 een nadeel van € 44.000 (2018 € 6.000 nadeel, 2019 € 4.000 voordeel en 2020 € 42.000 nadeel) en voor het uitkeringsjaar 2021 een nadeel van € 12.000.

De maatstaven zijn geactualiseerd met de ná de najaarsnota beschikbaar gekomen informatie. Verder zijn hier taakmutaties opgenomen voor éénmalige uitnames 2020 uit het gemeentefonds voor basisregistratie personen (€ 7.100), bijdrage MijnOverheid en Digid (€ 6.200) en Generieke Digitale Infrastructuur (€ 4.000).

Collegebesluit

Collegevergadering: 26 januari 2021

UITSTEL NIEUW VERDEELSTELSEL

Het nieuwe verdeelstelsel wordt aan het nieuwe kabinet overgelaten. De invoerdatum is een jaar opgeschoven naar 1-1-2023. Als reden noemt de minister BZK de huidige financiële positie van de gemeenten, waaronder de tekorten bij de jeugdzorg. Daarover moet eerst duidelijkheid komen, en die komt pas bij de kabinetsformatie. Dan wordt er besloten of er structureel geld bijkomt voor de gemeenten. Daarmee legt de minister – conform de wens van de VNG - expliciet een koppeling tussen extra geld voor de gemeenten en de herverdeling van het gemeentefonds.

FINANCIEN

De in de decembercirculaire 2020 opgenomen informatie leidt voor de uitkeringsjaren 2018 t/m 2020 per saldo tot een voordeel van € 97.000 (2018 € 159.000 voordeel, 2019 € 4.000 voordeel en 2020 € 66.000 nadeel). Het voordeel van € 97.000 zal worden verwerkt in de jaarrekening 2020. Voor het uitkeringsjaar 2021 bedraagt het nadeel € 12.000. Dit zal worden verwerkt in de voorjaarsnota 2021.

De via de decembercirculaire beschikbaar gestelde coronagelden bedragen voor 2020 € 67.000 en voor 2021 € 211.000. De extra beschikbaar gestelde coronagelden 2020 zullen bij de jaarrekening 2020 via resultaatbestemming 2020 worden gereserveerd voor 2021. De beschikbaar gestelde coronagelden 2021 zullen worden verwerkt in de voorjaarsnota 2021.

PLANNING / UITVOERING

N.v.t.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

N.v.t.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Decemercirculaire 2020 (zaaknummer 775577).